

Kristian den femtes danske Lov var klar. Eftersom den viste sig at være saa altfor upassende, at den maatte reformeres, er der kludret og kludret, givet Indrømmelser som Hane-fjed, snart maskerede Naragtigheder som Paragrafferne »myndig men uraadig« snart virkeligt velmente, men kun ikke konsekvent gennemførte Forsøg som Loven om Ægtepagt. Først naar Ægtepagt bliver tvungen, bliver den konsekvent.

For det er saa utrolig, som Kvinder kan være latterlig tillidsfulde, saasnart de elsker. En Tillidsfuldhed, som kan komme til at koste dem deres Livs Velfærd. Og som er, hvad de rent materielle Vilkaar angaar, ganske malplaceret. Selvfølgelig skal det hedde sig, at Ægtepagten i sin nuværende utvungne Form, er en Lovens Indrømmelse for at elskende kan enes idealistisk om Tingene og ikke ordne deres Lykke forretningsmæssigt. Det turde imidlertid være, at Loven her for en Gangs Skyld har indladt sig paa Fløskler. Loven skal ikke have noget med Folks Kærlighed at skaffe, kun med Folks Penge, Afkom og Sæder. Loven skal være saa kortfattet som mulig og saa klar som mulig, og den skal saavidt mulig forhindre, at de dumme bliver bedraget. Derfor duer Loven om Ægtepagt ikke, før den kort og godt er tvungen.

Saaledes som det er nu, kan der fortælles Eksempel efter Eksempel i Lighed med de Forhold, jeg ovenfor beskrev. Og hver Gang man støder paa et af dem igen, føler man paany, hvor haanlig Loven overalt, hvor den kan komme vel med det, søger at holde Kvinden nede — i Klasse med de umyndige. Man maa undres over, at saa mange Kvinder vedblivende gifter sig. Jeg forstaar det ikke. De har det dog meget bedre ved at lade være. Dette med de gyldne Dage indenfor Ægteskabet, det er forbi; dette med Foragten, Gammel-Jomfruer o. s. v. det er ogsaa forbi. Hver Kvinde gøre sig til en stærk og selvstændig Person, det er Maalet — og leve sit Liv selv. Dette med Moderkald som en absolut Nødvendighed eller en himmelsk Pligt —, det er de Fløskler, som Verden er saa overdaadig med. Der er i Tiden en højst humoristisk Svingning fremme, nemlig Mænd, der længes sværmerisk efter Børn, Arnekrog, Faderfornemmelser o. s. v. Det er Dekadence, maskulin Svaghed, det er den Race, der engang i svulmende Overskud af Kraft gik paa Togt vide over Verden, mens det svage Køn sad hjemme. Nu længes den maskuline Race ikke længere ud paa de vilde Veje, hvor de

store Dramaer udspilles, nu vil de Børn og Kakkelovnskrog*).

Og nu vil Kvinden paa Togt.

Kvinden er den aktive, levende Opponent, Manden som Hovedsum den reaktionære Forsvarer af en gammel Dogme-Bygning. Men mod det levende og unge har det gamle aldrig i Længden kunnet holde Stand. Det kan yde den tværeste Modstand, men i følge Livets og Dødens Lov, saa skal det unge vinde Sejr, og det gamle skal udgaa og dø.

Til det gamle hører Mandens Formynderskab over Kvinden. Til det gamle hører den feminine Verdensklasses systematiske Udelukkelse fra al direkte Indflydelse paa det Verdensmarked, hvortil hun fører baade Varer og Købere. Til det gamle, det, som skal dø, hører den skandaløse Ordning, at en Moder ingen Raadighed har over sit eget Barn. Til det gamle, det, som skal dø — og Gud lade det dø snart — hører den Bestemmelse, at Kvinder ikke maa indsættes i de større Embeder, hvortil de — o Naade! — har faaet Lov at studere. Til det gamle hører hele denne forældede, udviklingsfjendske Lovgivning, som røber et Syn paa Kvinden, der er de vilde Folkeslags Mand-Bestand værdigt, men ikke det tyvende Aarhundredes kultiverede Euro-pæer.

Og til hver den Mand, der siger mig mod, siger jeg, at han forhaaner sin egen Moder. Hele vor Lovgivning er en Forhaanelse af de Kvinder, som satte de Herrer Lovgivere ind i Verden. Og hver den, som holder paa Loven, som den er endnu, han forhaaner den Kvinde, han kalder Moder, den, som satte ham ind i Verden og vaagede over hans Barndom. Give til Gud, at Kvinderne var lidt mere koldblodige — men det kommer maaske, Uret gør kold — var hun først koldblodig nok, saa vilde hun sige: »Før skal mit Skød visne, før jeg sætter en Mand ind i Verden, at han bagefter skal sætte sin Hæl paa min Nakke!«

Jeg har ikke i mit Liv truffet saa dygtigt, klogt og energisk et Menneske som min Moder. Alligevel tvivler jeg slet ikke om, at der findes mange Kvinder ligesaa dygtige, det er mig blot en Gaade, *hvorfor* saa dygtige Mennesker skal holdes med deres Evner indenfor fire Vægge i Stedet for, at Evnerne kunde være kommen hele Samfundet til Gode. Det er en Luksus, som Samfundet ikke vedblivende har

*) I denne Betragtning af Faderfølelsen som Dekadence osv. er Forf. efter vor Mening kommen til et højst fejlagtigt Resultat ved ikke at tage alle de Spørgsmaal vedkommende Faktorer med i sit Opgør.